



# สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 18 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ

วันพฤหัสบดีที่ 18 สิงหาคม 2565 เวลา 09.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 18 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ โดยมี นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม เมื่อสมาชิกครบองค์ประชุมแล้ว

ประธานฯ ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

(1) กระทู้ถาม (ไม่มี)

(2) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานฯ แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุมคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอลาออก โดยนางสาววทันยา บุณนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคพลังประชารัฐ ได้มีหนังสือแจ้งว่าขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2565 เป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนางสาววทันยา บุณนาค สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญมาตรา 101 (3) ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่และปฏิบัติหน้าที่ได้มี 477 คน องค์ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งคือ 239 คน

ที่ประชุมรับทราบ

(3) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(4) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

โดยเป็นการพิจารณาต่อจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 4 ครั้งที่ 17 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2565 ซึ่งได้พิจารณาในวาระ 2 เริ่มพิจารณาตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ เรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา 8 โดยสมาชิกฯ ได้มีการอภิปรายกรรมวิธีการได้ต่อชี้แจง และประธานฯ เห็นว่าที่ประชุมได้ใช้เวลาในการอภิปรายพอสมควรแล้ว จึงปิดการอภิปรายและสั่งปิดประชุม

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและสอบถามเพิ่มเติมและคณะกรรมการได้ตอบชี้แจงข้อห่วงใยของสมาชิกฯ ในการพิจารณาปรับลดงบประมาณ

ในส่วนของกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อเครื่องบิน F-35 ที่ปรับลดงบประมาณแล้วยังเป็นงบประมาณที่ต่ำกว่ามติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ในการก่อหนี้ผูกพัน ว่าข้อเท็จจริงในชั้นกรรมาธิการนั้น คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้รายงานเรื่องการพิจารณาปรับลดงบประมาณในส่วนนี้ลงทั้งหมด 700 กว่าล้านบาท ซึ่งในส่วนของคณะกรรมาธิการนั้นถือว่าเมื่ออนุกรรมาธิการพิจารณามาแล้วไม่ถือว่าเป็นที่สิ้นสุด หมายความว่า การปรับลดงบประมาณที่คณะอนุกรรมาธิการพิจารณานั้นยังไม่ถือว่าเป็นที่ยุติ โดยอำนาจในการพิจารณายังเป็นอำนาจของคณะกรรมาธิการ เช่นเดียวกับหลาย ๆ โครงการในหลาย ๆ หน่วยงาน ซึ่งในเรื่องนี้คณะกรรมาธิการเห็นว่าการปรับลดนั้นทำให้ไม่สามารถสนับสนุนกองทัพที่จะได้ยุทธโศปกรณ์ไปดำเนินการตามที่กรรมาธิการได้ตอบชี้แจงไปแล้วเมื่อวานนี้ (17 สิงหาคม 2565) ถึงความเหมาะสม กรรมาธิการเสียงข้างมากจึงพิจารณาให้งบประมาณไป 300 กว่าล้านบาท สำหรับในประเด็นมติคณะรัฐมนตรีในการตั้งงบประมาณผูกพันจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 นั้น เข้าใจว่าเป็นมติที่บังคับในทุกหน่วยงาน รวมถึงกรณีของกระทรวงกลาโหมด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่า การบังคับนั้นจะผูกพันกับการพิจารณางบประมาณของคณะกรรมาธิการแต่อย่างใด เพราะได้มีการแยกอำนาจในการตั้งงบประมาณซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ส่วนอำนาจการอนุมัติเป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งในที่ประชุมคณะกรรมาธิการก็ไม่ได้มีการซักถามในประเด็นนี้ว่าการพิจารณาขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่เพราะเรื่องนี้เป็นอำนาจในการปรับลดที่ไม่ขัดต่อ มาตรา 144 ตามรัฐธรรมนูญ จึงขอยืนยันว่ากรรมาธิการเสียงข้างมากขอคงไว้ตามที่เสนอ

จากนั้น ที่ประชุมได้ลงมติในมาตรา 8 โดยมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 293 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมาธิการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 216 เสียง

## มาตรา 9

## มีการแก้ไข

### มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปราย แสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะว่า การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการคลัง และหน่วยงานในกำกับเช่นนี้กระทบต่อประสิทธิภาพของกระทรวงการคลัง ไม่ว่าจะเป็น มาตรการที่ไม่ตอบโจทย์และไม่ตรงกับสถานการณ์ อาทิ มาตรการคนละครึ่ง เฟส 5 เราผ่านช่วงเวลากระตุ้นกำลังซื้อของประชาชนมานานแล้ว ดังนั้น จึงเป็นมาตรการการเงินการคลังที่ไม่ตรงกับสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการชะลอกำลังซื้อโดยการขึ้นดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีความย้อนแย้งกันระหว่างมาตรการทางการเงินและมาตรการทางการคลัง สะท้อนกลับไปถึงการจัดงบประมาณของกระทรวงการคลังในเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องถูกปรับแก้และปรับลดงบประมาณในส่วนที่ไม่จำเป็นลง ซึ่งกระทรวงการคลังต้องรับภาระงบประมาณเงินแผ่นดิน ในมาตรา 5 โดยมีหน้าที่จัดการรายได้ จ่ายเงิน กู้เงิน และกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ส่วนหน่วยงานจัดเก็บรายได้ของกระทรวงการคลังทั้ง 3 หน่วยงาน คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร มีเงินใช้และใช้จ่ายงบประมาณอย่างไรเนื่องจากยังมีเงินนอกงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง และยังไม่มีการแสดงรายละเอียดที่ชัดเจนว่ามีการใช้งบประมาณในส่วนนี้อย่างไร รวมทั้งยังมีการจัดเก็บภาษีลดลงในส่วน

ของภาษีน้ำมันดีเซลและภาษียาสูบจากการออกกฎกระทรวงสาธารณสุขใหม่เพื่อห้ามมิให้มีการใส่สารแต่งกลิ่นและสารชูรสเข้าไปในยาสูบ ซึ่งจะทำให้รายได้ลดลง 32,000 ล้านบาท และเฉพาะภาษีสรรพสามิตลดลง 25,000 ล้านบาท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิต และรายได้ของการยาสูบแห่งประเทศไทยอย่างแน่นอน จึงต้องการทราบว่ากรมสรรพสามิตมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไรนอกจากส่งหนังสือความเห็นไปยังกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อน ซึ่งทำให้ภาครัฐสูญเสียการจัดเก็บภาษีถึง 4,000 ล้านบาท และทุกปีกรมสรรพสามิตได้ของบประมาณในส่วนของเรือตรวจการเพื่อจับกุมผู้ลักลอบค่าน้ำมันเถื่อนเหล่านี้ให้กับตำรวจน้ำ อย่างไรก็ตามก็ควรมีการประเมินประสิทธิภาพในการปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อน เนื่องจากแม้ว่าจะมีการรายงานตัวเลขเรือที่ลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อนจะลดลง แต่ตัวเลขประมาณการภาษีที่ได้รับการยกเว้นต่อลำกลับสูงขึ้นมาก จากเดิมที่ได้รับการยกเว้นภาษีลำละประมาณ 327,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 471,000 ล้านบาท ส่วนประเด็นการลดหย่อนภาษีนั้นควรมีการปรับฐานภาษีให้เหมาะสม อีกทั้งกระทรวงการคลังควรเสนอแนวทางการช่วยเหลือภาคประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั้งหมด แต่งบประมาณที่ใช้ไปมีโอกาสที่จะหมด และสิ่งที่ได้รับกลับมาจากการช่วยเหลือนั้นเป็นการจัดเก็บภาษีทางอ้อม ส่วนการจัดเก็บภาษีรายได้ทางตรง ปัจจุบันผู้ประกอบการได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยใช้วิธีการจัดเก็บภาษีแบบอัตราก้าวหน้า ผู้ที่ประเมินภาษีพยายามหาชั้นบันไดหรือช่องว่างให้สูงขึ้น ดังนั้นจึงมีความเป็นห่วงว่ากระทรวงการคลังได้คำนึงถึงผู้ประกอบการที่กำลังประสบภาวะต้นทุนที่สูงขึ้นหรือไม่ ประกอบกับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต จำนวนนักศึกษาที่จบใหม่ว่างงานปีละประมาณสองล้านกว่าคน ตลอดจนอัตราการศึกษาที่จบใหม่ว่างงานปีละประมาณสองล้านกว่าคน ตลอดจนอัตราการศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งรัฐต้องดูแลคนกลุ่มนี้ โดยยังไม่รวมกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ เช่น ผู้พิการ ด้วยปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น กระทรวงการคลังจึงต้องมีบทบาทมากกว่าเป็นหน่วยงานในการจัดเก็บภาษี และต้องเป็นหน่วยงานหลักในการวางเป้าหมายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับแผนพัฒนาทางด้านรายได้และเศรษฐกิจให้กับรัฐบาลมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของการที่เกี่ยวข้อ อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องมีการบูรณาการเรื่องแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้มากขึ้นกว่านี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วทันการณ์และทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน นอกจากนี้ หลายปีที่ผ่านมารัฐบาลยังประสบปัญหาด้านงบประมาณ กระทรวงการคลังจึงต้องมีบทบาทในการปรับงบประมาณให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศให้ได้ และควรดูเรื่องเศรษฐกิจของประเทศด้วย แม้ว่า GDP จะสูงขึ้น แต่อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจหากเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนมีความน่าเป็นห่วงเป็นอย่างมาก ต่ำกว่าประเทศเวียดนาม 3 เท่า และต่ำกว่าประเทศมาเลเซียเกือบ 4 เท่า ในฐานะที่กระทรวงการคลังมีแผนงานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แต่ทำไมจึงแข่งขันสู้ประเทศเพื่อนบ้านไม่ได้ จึงต้องการให้กระทรวงการคลังตระหนักว่าประเทศไทยด้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างไร และจะประสานการทำงานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศอย่างไรเพื่อผลักดันเรื่องความตกลงเขตการค้าเสรี (Free

Trade Area : FTA) มากกว่า 18 ประเทศในปัจจุบัน คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากการเข้าร่วมความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ได้ส่งรายงานไปยังรัฐบาลเกือบ 3 ปีแล้ว แต่รัฐบาลกลับยังไม่ดำเนินการใด ๆ เลย กระทรวงการคลังจึงควรเร่งรัดให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน

กรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ในมาตรา 9 กรรมการฯ เสียขี้ข้างมากได้มีการปรับลดและแก้ไขงบประมาณ ส่วนคำถามและข้อเสนอแนะของกรรมการฯ เสียขี้ข้างน้อย สมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ และสมาชิกฯ ได้อภิปรายไปนั้น มีหลายประเด็นที่กรรมการฯ ได้สอบถามไปและหลายประเด็นที่เป็นประเด็นใหม่ กรรมการฯ จึงไม่ได้มีการสอบถามแต่ก็เป็นประเด็นที่ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานซึ่งเป็นเรื่องที่ฝ่ายบริหารหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้รับฟังและรับไปดำเนินการ ดังนั้น ในส่วนของกรรมการฯ เสียขี้ข้างมากจึงขอยืนยันที่จะให้ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบในมาตรา 9 ที่มีการแก้ไข

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 311 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการฯ เสียขี้ข้างมาก ด้วยคะแนน 222 เสียง

#### **มาตรา 10**

#### **ไม่มีการแก้ไข**

#### **มีกรรมการฯ ขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ**

กรรมการฯ ผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการต่างประเทศว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสมาชิกฯ ได้เสนอให้ตัดงบประมาณเป็นรายการและหลีกเลี่ยงการตัดงบประมาณในภาพรวม โดยอนุกรรมการฯ ต้องรับทราบก่อนว่าหน่วยงานจะปรับลดงบประมาณในรายการใดแล้วจึงอนุมัติเอกสารในภายหลัง เนื่องจากการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ พิถีพิถัน ประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าจ้างที่ปรึกษา ค่าเช่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่นของกระทรวงการต่างประเทศนั้น ทางอนุกรรมการฯ ได้มีมติให้กระทรวงการต่างประเทศปรับลดงบประมาณลง 150 ล้านบาท และทางกระทรวงการต่างประเทศได้รับทราบการปรับลดงบประมาณดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทางคณะอนุกรรมการฯ ยังไม่ได้รับข้อมูลว่ากระทรวงการต่างประเทศจะปรับลดงบประมาณรายการใด จนเข้ามารายงานในคณะกรรมการฯ กระทรวงการต่างประเทศได้ส่งหนังสือมาขออุทธรณ์งบประมาณดังกล่าวคืนทั้งหมด โดยให้เหตุผลว่ามีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณรายการเงินอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิกซึ่งไม่สามารถปรับลดได้ ทั้งที่มีงบประมาณในส่วนอื่นอีกกว่า 2,000 ล้านบาท ที่สามารถปรับลดงบประมาณลงได้ พฤติการณ์เหล่านี้จึงเป็นการมัดมือชกคณะอนุกรรมการฯ ให้คืนงบประมาณให้ และยังเป็น การดูถูกสภาผู้แทนราษฎรว่าอยู่เหนือกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ กระทรวงการต่างประเทศจึงเป็นหน่วยงานเดียวที่ไม่ถูกปรับลดงบประมาณเลย แต่เอกสารที่กระทรวงส่งมาอุทธรณ์ก็เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าเงินอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิกมีความสำคัญน้อยที่สุด ด้วยพฤติกรรมที่ไม่ให้เกียรติสภาและการจัดลำดับความสำคัญเช่นนี้

หน่วยงานจึงควรรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง และควรปรับลดงบประมาณลงตามมติของ คณะอนุกรรมการฯ 150 ล้านบาท ส่วนงบประมาณรายจ่ายอื่น ๆ นั้น มี 2 ส่วนที่จำเป็นต้องปรับลด งบประมาณ คือ 1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือการชี้แจงการดำเนินงาน ด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตั้งแต่ปี 2532 และมีข้อหนึ่งที่ประเทศไทยยังขอสงวนหรือไม่ยอมบังคับใช้ คือ ข้อที่ 12 ว่าด้วย เรื่องเด็กที่ เป็นผู้ลี้ภัย ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทั่วโลกต่างรับรู้ว่าเป็นเรื่องสิทธิเด็กที่มีความสำคัญ สูงสุด การไม่ยอมถอนข้อสงวนข้อนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ การดูแลเด็กในประเทศไทย และยังไม่เป็น การส่งเสริมงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างที่กระทรวงระบุในงบประมาณได้ เช่นเดียวกับกระบวนการ ทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนเป็นกลไกภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council : HRC) หรือ Universal Periodic Review (UPR) ซึ่งมีถึง 8 ประเทศแนะนำว่าประเทศไทย ต้องมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1567 วรรคสอง ที่อนุญาตให้ผู้ปกครอง ทำโทษเด็กได้ตามสมควร 2. โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของ ประเทศด้านความมั่นคง กระทรวงการต่างประเทศตอบได้หรือไม่ว่า ยังมี การส่งตัวผู้ลี้ภัย ด้านความปลอดภัยกลับไปยังประเทศต้นทาง กรณีค่าใช้จ่ายสนับสนุนการดำเนินการส่งกลับผู้หนีภัยผู้รับ จากประเทศเมียนมาอย่างยั่งยืน จำนวน 2 ล้านบาทบาท กระทรวงจะไม่ใช้ในการส่งตัวผู้ลี้ภัยกลับไปยัง ประเทศเมียนมา หากไม่สามารถตอบได้ก็จำเป็นต้องปรับลดงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ หลักมนุษยธรรมที่ไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นจริงได้ นอกจากนี้ ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนให้มีการ เสริมสร้างการตระหนักรู้และการเตรียมความพร้อมสำหรับโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ตามแถบชายแดนไทย – เมียนมา จำเป็นต้องมีการทบทวนยุทธศาสตร์ โดยเสนอให้มีการก่อตั้งกองทุน สุขภาพระหว่างประเทศ เนื่องจากมีพี่น้องและครอบครัวที่เป็นลูกหลานแรงงานข้ามชาติกำลังเจ็บป่วย อยู่ในประเทศไทย และรักษาตัวอยู่ในหลายโรงพยาบาลเป็นงบประมาณจำนวนมาก โครงการดังกล่าว จึงไม่ตอบโจทย์เรื่องความยั่งยืนด้านสุขภาพในอาเซียน รวมทั้งการจัดการประชุมต่างประเทศ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิชุมชนในประเทศไทย

กรรมการตอบชี้แจงว่า จากการที่สมาชิกฯ สอบถามถึงสาเหตุที่กระทรวง การต่างประเทศมีหน่วยรับงบประมาณหน่วยเดียวคือสำนักงานปลัดกระทรวง ในประเด็นนี้กรรมการ ได้ให้ความสำคัญเนื่องจากกระทรวงการต่างประเทศเป็นส่วนราชการขนาดเล็ก มีหน่วยงานภายใน 14 หน่วยงาน มีข้าราชการทั้งหมดประมาณ 1,500 คน ร้อยละ 35 ทำงานในต่างประเทศ โดยเฉลี่ย แล้วแต่ละหน่วยงานมีบุคลากรเพียงหน่วยละ 50 คน ยกเว้นกรมการกงสุล กรมการร่วมมือระหว่าง ประเทศ และสำนักงานปลัดกระทรวง ดังนั้น หน่วยงานภายในกระทรวงจึงทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และเป็น การบูรณาการ เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด โดย ใช้การเบิกจ่ายบัญชีเพียงแห่งเดียว ซึ่งไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2539 ที่ให้กระทรวงการต่างประเทศมีหน่วยรับงบประมาณแห่งเดียวคือสำนักงานปลัดกระทรวง โดยได้ ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน สำหรับในกรณีที่ปีนี้กระทรวงการต่างประเทศได้รับ

งบประมาณ 3,763,172,000 บาทนั้น ไม่ได้มีการปรับลดเนื่องจากกรมการได้ตรวจสอบแล้วว่า งบประมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2565 เพียง 18 ล้านบาทเศษ ในขณะที่ประเทศไทยเป็นช่วงของการเปิดประเทศและมีพันธกิจต้องสร้างความสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ของคนในชาติและเกียรติภูมิของชาติ สำหรับการปรับลดของคณะกรรมาธิการฯ ที่ได้ปรับลดไปนั้นก็จะเป็นไปตามที่สมาชิกฯ อภิปราย โดยเมื่อมีการรายงานต่อคณะกรรมาธิการและมีการอุทธรณ์ซึ่งเป็นรายการที่มีความจำเป็นคือเงินอุดหนุนองค์กรระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก กรรมาธิการจึงไม่ได้ปรับลดงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ และขอยืนยันตามสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 195 เสียง

## มาตรา 11

## มีการแก้ไข

### มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานในกำกับว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัดอาจไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจมากนัก จึงควรสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงประวัติศาสตร์ และก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโบราณสถานโบราณวัตถุที่ควรค่าแก่การศึกษาและเรียนรู้ ตลอดจนขับเคลื่อนการสนับสนุนกีฬาประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ สมาชิกฯ ยังมีความเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้กับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำเงินให้กับประเทศมากที่สุดน้อยจนเกินไป อย่างไรก็ตาม กระทรวงฯ ต้องดูแลทุกแหล่งการท่องเที่ยว ซึ่งต้องการการปรับปรุงและการเยียวยา ตลอดจนต้องช่วยเป็นพี่เลี้ยงหาแหล่งลงทุนให้กับผู้ประกอบการด้านการบริการ และดูแลให้กลับมาเป็นเหมือนช่วงก่อนเกิดสถานการณ์โควิด-19 และควรแยกเรื่องการค้าและสุขภาพออกจากการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นคนละวิชาชีพและบริบทกัน ประเทศไทยจะได้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และมีนักกีฬาไปสู่ระดับโอลิมปิกจำนวนมากขึ้น จึงขอฝากไปยังรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีว่าควรแยกกระทรวงกันเพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับทั้งสองส่วนได้มากขึ้นและเหมาะสม รวมทั้งต้องเน้นย้ำในเรื่องยุทธศาสตร์การสร้างนักกีฬา โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดที่มีความขาดแคลนอุปกรณ์กีฬา สนามกีฬา ตลอดจนสระว่ายน้ำสำหรับฝึกฝน จะสามารถช่วยให้เด็กและเยาวชนในต่างจังหวัดมีทักษะการเอาตัวรอดและได้นักกีฬาที่มีศักยภาพในอนาคต และเสนอให้นำเรื่องการเปิดสถานบันเทิงแบบครบวงจร (Entertainment Complex) มาแก้ไขเป็นกฎหมายหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และมอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวเป็นเจ้าภาพ จะสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้จำนวนมหาศาล นอกจากนี้ งบประมาณที่จัดสรรมานั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องครุภัณฑ์ ยานพาหนะ คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ซึ่งไม่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการดึงเม็ดเงินเข้าประเทศ รวมทั้งโครงการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทยนั้น ควรส่งเสริมและหาจุดขายของประเทศเพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ที่ต้องการและน่าสนใจมากกว่าที่ถูกนำเสนอในปัจจุบัน

ในส่วนของด้านการกีฬา 7 - 8 ปีที่ผ่านมาถือเป็นยุคตกต่ำที่สุด จากการที่เคยเป็นผู้นำด้านกีฬาของภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากนโยบายของภาครัฐที่มุ่งเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและการคมนาคม แต่กลับลืมพัฒนาคนและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการกีฬา ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องการพัฒนากีฬาเกิดขึ้นเลย ในหลายจังหวัดยังไม่มีสนามกีฬาที่มีมาตรฐาน แต่บางจังหวัดกลับมีสนามกีฬาที่มีมาตรฐานจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำที่รัฐบาลนี้ดำเนินการตลอดระยะเวลา 7 - 8 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังขอปรับลดงบประมาณของกรมพลศึกษาเรื่องงบลงทุนในส่วนของการปรับปรุงสนามกีฬาและสิ่งก่อสร้าง ปรับปรุงไฟฟ้าส่องสว่างสนามกีฬาศุภชลาศัย ปรับปรุงลู่วิ่งยางสังเคราะห์สนามกีฬาศุภชลาศัย ซึ่งเป็นสนามกีฬาแห่งชาติและเป็นตำนานของการแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับอาเซียน จึงควรมีการพัฒนาและเก็บไว้เป็นความทรงจำของพี่น้องประชาชน แต่สนามกีฬาศุภชลาศัยเป็นทรัพย์สินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและกำลังจะขอคืนหากไม่สามารถต่อรองขอทำสัญญาอีก 10 - 20 ปี เพื่อให้สนามกีฬาอยู่ในความดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยกรมพลศึกษาได้ การตั้งงบประมาณดังกล่าวจะเสียเปล่า แล้วจะเกิดประโยชน์ได้อย่างไร และเมื่อรัฐบาลเจรจากับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว จึงจะมีความจำเป็นในการพัฒนาและอนุมัติงบประมาณดังกล่าวได้

กรรมาธิการตอบชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกฯ ทุกท่านที่ได้แสดงความคิดเห็นและมีบางประเด็นที่สอบถามคณะกรรมการ โดยข้อสังเกตต่าง ๆ ที่สมาชิกฯ แนะนำนั้นอยู่ในหนังสือที่ได้แจกให้สมาชิกฯ และหนังสือเหล่านี้จะนำไปให้กับคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ส่วนประเด็นเรื่องของสนามกีฬาศุภชลาศัยนั้น กรมพลศึกษาได้เข้าสนามกีฬาศุภชลาศัย รวมทั้งอาคารที่ทำการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นรายปี จึงทำให้สนามกีฬาฯ อยู่ภายใต้การดูแลของกรมพลศึกษา ซึ่งเมื่อได้สอบถามกรมพลศึกษาแล้วทราบว่ากรมพลศึกษาได้พิจารณาแล้วว่าภายใน 7 - 10 ปีนี้ จะไม่มีการย้ายออกจากสนามกีฬาฯ สำหรับกรณีที่มีสมาชิกฯ สอบถามเรื่องของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา งบประมาณ 104.631 ล้านบาท นั้น ขอชี้แจงว่า ส่วนที่ 1 สนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในทุกจังหวัด งบประมาณทั้งสิ้น 102,800,000 บาท และส่วนที่ 2 สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจเฉพาะ ส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการของประธานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภาค สนับสนุนการประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด รวมงบประมาณทั้งสิ้น 1,831,000 บาท ส่วนกรณีที่สมาชิกฯ สอบถามถึงโครงการเที่ยวทั่วไทยซึ่งจะมีรายละเอียดและต้องให้บริษัทที่เข้าร่วมโครงการไปยื่นแสดงความจำนงกับกระทรวงฯ เมื่อมีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนก็สามารถเข้าโครงการนี้ได้ ทั้งนี้ กรรมาธิการได้พยายามจัดทำและตรวจสอบด้วยความถี่ถ้วน และขอยืนยันตามที่เสนอ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 311 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 228 เสียง

## มาตรา 12

## มีการแก้ไข

### มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานในกำกับว่า ได้สอบถามทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องในเรื่องการช่วยเหลือและดูแลทุกช่วงวัย เนื่องจากมีความกังวลต่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีผู้ติดเชื้อและพร้อมจะก่อความรุนแรงได้ทุกขณะ แต่ได้รับคำตอบว่าไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าของภาพรับผิดชอบในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นในสังคมและปัญหาการหย่าร้างเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีเด็กจำนวนมากต้องได้รับการดูแลเยียวยา และถูกรับออกมาจากครอบครัวที่ไม่พร้อมดูแล กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีแผนการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ในส่วนนี้อย่างไร เพื่อไม่ให้เป็นการละทิ้งภาระของประเทศในอนาคตสำหรับเรื่องกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้ผู้หญิงมีงานทำ และสามารถนำเงินมาจุนเจือครอบครัวได้ ส่วนมติคณะรัฐมนตรีให้จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองนโยบายต่อทุกเพศสภาพนั้น สมาชิกฯ ได้สอบถามถึงความเสมอภาคและการจัดสรรงบประมาณว่ามีนโยบายและตัวชี้วัดอย่างไร แต่จนถึงในวันนี้ก็ยังไม่เห็นหนังสือชี้แจงจากกระทรวงฯ ซึ่งงบประมาณสำหรับการอบรมสัมมนานี้มีจำนวนหลายโครงการแต่มีแนวความคิดในแบบเดิม โดยไม่มีการหารือหรือนำความคิดจากกระทรวงอื่นมาบูรณาการร่วมกัน และเหตุใดจึงไม่ใช้พื้นที่การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการในการระดมสมองเพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณและลำดับความสำคัญที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและความต้องการของทุกเพศสภาพอย่างแท้จริง ส่วนงบประมาณของหน่วยงานในกำกับนั้น อาทิ งบประมาณสำหรับดูแลเด็กแรกเกิดของกรมกิจการเด็กและเยาวชน งบประมาณช่วยเหลือผู้สูงอายุในภาวะยากลำบากของกรมกิจการผู้สูงอายุ งบประมาณอุดหนุนผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่งของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ งบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ต่างก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือประชาชนทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิดจนเสียชีวิต จึงขอให้คณะกรรมาธิการพิจารณาทบทวนว่าควรปรับลดหรือไม่ ส่วนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการประชุม APEC นั้นมีความจำเป็นหรือไม่

สำหรับงบประมาณเกี่ยวกับการอบรมนั้น กระทรวงฯ มีหลักสูตรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่หลายหลักสูตรกระทรวงฯ ไม่สามารถดำเนินการได้มีประสิทธิภาพเพียงพอ อาทิ การอบรมผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้มีการประเมินผู้ผ่านการอบรมหรือไม่ เนื่องจากพบว่าหลายกรณีผู้ผ่านการอบรมใช้คำพูดและการซักถามที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน อีกทั้งยังมีการชักนำหรืออธิบายว่าหากรับสารภาพความผิด จะได้รับการลดโทษอย่างไรต่อเด็กและเยาวชนที่ต้องคดีทางการเมือง ซึ่งไม่ใช่การปฏิบัติตามหลักการที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ กระทรวงฯ ได้ขอปรับลดงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน



งบประมาณพัฒนาองค์กรเอกชนหรือสถานสงเคราะห์ที่ดูแลเด็ก หากไม่มีสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน ภาครัฐจะดูแลเด็กเหล่านี้ได้อย่างไร ส่วนประเด็นการดูแลด้านสตรี มีการจัดสรรงบประมาณที่ไม่มี ความจำเป็น คือ การจัดอบรมและการจัดประชุมการพัฒนาด้านอาชีพตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งบริบทในปัจจุบันควรมีการทบทวนว่าพระราชบัญญัติ ฉบับดังกล่าวยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่ ในเมื่ออาชีพพนักงานให้บริการทางเพศ (Sex worker) เป็นอาชีพที่ทั่วโลกต่างให้การยอมรับว่าเป็นอาชีพและทางเลือก ดังนั้น แทนที่จะตั้งงบประมาณ ในการจัดประชุมควรตั้งงบประมาณในการยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวหรือมีกฎหมายฉบับอื่น รองรับการเมืองอยู่ของอาชีพนี้จะเหมาะสมกว่า และมีการใช้งบประมาณสำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการ ร้องเรียนทางเพศ ซึ่งกระทรวงฯ ไม่กล้าเปิดเผยให้สาธารณชนรับรู้ เนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่มีมาตรฐาน ต่ำกว่าร่างกฎหมายของภาคประชาชนและร่างกฎหมายของคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ

กรรมการตอบชี้แจงว่า กรรมการเห็นความสำคัญเช่นเดียวกับทุกท่านว่ากระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้นมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมและชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิด จนตายจึงให้ความสำคัญในทุกงบประมาณที่ได้ขอมา ซึ่งกระทรวงฯ ได้มีการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงมิติ เพศภาวะให้สอดคล้องกับแนวทางและเงื่อนไขงบประมาณของประเทศ ส่วนเรื่องความจำเป็นในการ จัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการประชุม APEC จำนวน 11 ล้านบาทนั้น ได้รับคำตอบจากหน่วยรับ งบประมาณว่า เนื่องจากกรมกิจการสตรีและครอบครัว เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการจัดประชุม ด้านสตรีและเศรษฐกิจ ประกอบด้วยการประชุมหุ้นส่วนนโยบายการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสตรี ในระบบเศรษฐกิจ การประชุมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านสตรีและเศรษฐกิจ ดังนั้น งบประมาณ ส่วนนี้จึงมีความจำเป็น สำหรับเรื่องโครงการปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการนั้นมีการขอรับงบประมาณ จำนวน 14,700,000 บาทเศษนั้น จะมีการดำเนินการใน 76 จังหวัด เป็นการปฏิรูปการขึ้นทะเบียน คนพิการเพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึง และให้ผู้พิการได้รับสิทธิสวัสดิการความช่วยเหลือและปรับปรุง นิยามเรื่องคนพิการซึ่งจะดำเนินการทั่วประเทศ ในส่วนของคนเร่ร่อนนั้น กรรมการได้สอบถาม ถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และหน่วยงานได้ชี้แจงว่ามีสถิติคนเร่ร่อนทั่วประเทศและในกรุงเทพฯ ประมาณ 3,534 คน และมีแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนตามนโยบาย 3 ห่วง 4 ผสาน และ 1 เป้าหมาย โดย 3 ห่วง คือ การหาที่พัก หางานให้ทำ และเข้าถึงสวัสดิการ 4 ผสาน คือ ผสานความร่วมมือ กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม เอกชน และคนไร้บ้าน 1 เป้าหมาย คือ ต้องให้มีที่อยู่ มีอาชีพ และมีรายได้พึ่งพาตนเองได้ สำหรับกรณีที่มีสมาชิกฯ มีความห่วงใยว่าเหตุใดกรรมการจึงปรับลด งบประมาณของกรมกิจการเด็กและเยาวชนจำนวน 2 ล้านบาท ซึ่งได้มีการสอบถามพบว่าเนื่องจาก ทางกรมกิจการเด็กและเยาวชน ปัจจุบันได้จัดเงินอุดหนุนให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์ เด็กเยาวชนของเอกชนที่คิดค่าบริการไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท แต่ในช่วงนี้มีจำนวนเด็กเกิดลดลง และเกิดสถานการณ์โควิด 19 จึงมีสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์ของเอกชนปิด 57 แห่ง ดังนั้น จึงได้ปรับลดงบประมาณส่วนนี้ลงเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนที่มีอยู่ ในส่วนของการเคหะแห่งชาตินั้น

เป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในการดูแลของกระทรวงฯ และมีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งในเรื่องของค่าเช่า การปรับปรุง และการซ่อมต่าง ๆ ก็ได้มีการสอบถามและได้รับคำชี้แจงโดยมีรายละเอียดปรากฏ ในเอกสาร ทั้งนี้ กระทรวงฯ จะมีการดูแลในเรื่องของเด็กเยาวชนทั้งหมดประมาณ 4 ล้านกว่าราย ผู้สูงอายุประมาณ 11 ล้านราย คนพิการประมาณ 2 ล้านราย โดยเฉพาะในประเด็นผู้สูงอายุนั้น กรรมการได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยตั้งแต่นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ได้ริเริ่มเรื่องของเบี้ยยังชีพมาตั้งแต่ 200 บาทต่อเดือน และเมื่อดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 ก็ได้เพิ่มเป็น 300 บาท จนรัฐบาลต่อ ๆ มาได้มีการพัฒนามาโดยลำดับ และในสมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เพิ่มเป็น 600 บาทต่อเดือน ซึ่งกรรมการได้ สอบถามและติดตามในเรื่องของพระราชบัญญัติบำนาญแห่งชาติและเงินเบี้ยผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน ในส่วนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ที่มีทั้งการขอรับงบประมาณสนับสนุนเรื่องบ้านมั่นคงและ บ้านพอเพียงนั้น กรรมการได้ตรวจสอบในเรื่องนี้ รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยที่หลายท่านห่วงใยโดยได้รับ คำชี้แจงว่า ขณะนี้ทาง พอช. ได้มีมาตรการคั่นดอกเบี้ยเพื่อให้ประโยชน์กลับไปถึงผู้เข้าร่วมโครงการ บ้านมั่นคง ส่วนบ้านพอเพียงนั้นได้มีการสมทบให้กับแรงงานในการจัดสรรวัสดุซ่อมบ้านหลังละ 22,500 บาท โดยผ่านสถาบันสภาองค์กรชุมชน นอกจากนี้ ในประเด็นที่สมาชิกฯ ได้ให้ข้อสังเกตและ ข้อห่วงใยต่าง ๆ นั้น กรรมการได้รวบรวมไว้ในเอกสารท้ายรายงานซึ่งจะได้ส่งไปให้ฝ่ายบริหาร พิจารณาแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้น กรรมการจึงขอยืนยันการจัดสรรงบประมาณของกระทรวงฯ ตามที่ได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 310 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 219 เสียง

### มาตรา 13

### มีการแก้ไข

#### มีการพิจารณาขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดง ความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานในกำกับว่า สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งจัดสรร งบประมาณ 593 ล้านบาท ถือเป็นงบประมาณที่น่าแปลกใจ เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณ น้อยกว่าปี 2565 ในปัจจุบันยังไม่มีการเสนองบประมาณที่สนับสนุนนโยบายตามที่นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2562 ข้อที่ 5.8.3 เสริมสร้างการใช้ประโยชน์ จากโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มุ่งเน้น การพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นปัจจัยนำไปสู่การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูง และสามารถนำไปใช้ได้จริง และใช้วัตถุดิบจากภายในประเทศให้มากที่สุด และ ข้อที่ 5.8.4 สนับสนุน การพัฒนาโรงงาน ห้องปฏิบัติการต้นแบบที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมในระดับต้นน้ำ โดยเฉพาะโรงงานและห้องปฏิบัติการนำร่องที่สามารถตอบสนอง

ต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากภาคธุรกิจเอกชนไปพร้อมกัน ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้ลูกหลานของเรา ซึ่งเป็นนักธุรกิจรุ่นใหม่ได้มีโอกาสต่อยอดในการทำธุรกิจในอนาคต นอกจากนี้ ยังเห็นว่างบประมาณด้านที่ดินของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยังคงสูงกว่า 12,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นการสร้างอาคารขึ้นใหม่มากกว่าการปรับปรุง จึงควรพิจารณาจากความจำเป็นและจำนวนนักศึกษาที่ใช้ประโยชน์ในอาคารเหล่านั้นให้สอดคล้องกัน และไม่ควรมีการก่อสร้างอาคารมากเกินไป เพราะจะเป็นภาระให้กับมหาวิทยาลัยในอนาคต อีกทั้งมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการเรียนออนไลน์มากขึ้นจึงสามารถปรับลดงบประมาณดังกล่าวได้อีก และสามารถนำงบประมาณในส่วนนี้ไปพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนหรือซื้อครุภัณฑ์ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนจะเกิดประโยชน์กว่า นอกจากนี้ สมาชิกฯ ได้ตั้งข้อสังเกตว่ามหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการโดนปรับลดงบประมาณมากกว่า ทั้งที่มีรายได้และงบประมาณน้อยกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จึงควรได้รับการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมมากกว่านี้ และควรดูแลผู้เรียนที่มีโอกาสน้อยกว่าผู้ที่สอบเข้าเรียนได้ในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันเพื่อลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการยังต้องทำหน้าที่ตามที่ได้รับนโยบายมาจากส่วนกลาง โดยไม่ได้นำนวัตกรรมหรืองานวิจัยไปช่วยเหลือท้องถิ่นตามที่ควรจะเป็น

กรรมการตอบชี้แจงว่า งบประมาณที่สมาชิกฯ ได้สอบถามเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาปริญญาตรีที่ลดลงและไปเพิ่มเรื่องการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ นั้น กรรมการได้สอบถามหน่วยรับงบประมาณแล้วและส่วนใหญ่กรรมการจะจัดสรรให้ในส่วนที่มีการปรับปรุงแต่งเติม แต่ในส่วนของงบประมาณที่ยังมีปัญหาอยู่คือมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองแห่งนั้นได้ของบประมาณมาและกรรมการเห็นว่ามหาวิทยาลัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการสอนทางพระพุทธศาสนากระจายไปทั่วประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางกรรมการจึงได้ให้งบประมาณในส่วนนี้ สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงินนอกงบประมาณที่มหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งที่มีเงินนอกงบประมาณ และสมาชิกฯ ได้สอบถามถึงความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยที่จ่ายเงินให้รัฐนั้น การมีเงินนอกงบประมาณมากน้อยเท่าใดนั้นทางกระทรวงฯ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้วางหลักเกณฑ์ในการสมทบงบประมาณไว้อยู่แล้ว ส่วนเรื่องของงานวิจัยนั้นปัจจุบันมีหน่วยงานกลางคือกองทุนวิจัย หรือ สกสว. ซึ่งรับงบประมาณจากรัฐไป โดยในเบื้องต้นอาจไม่คืบขึ้นเนื่องจากหน่วยนี้เพิ่งจะรวมหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ดังนั้น การทำงานวิจัยในรูปแบบนี้อาจยังไม่คืบขึ้น โดยในอนาคตการทำวิจัยจะต้องนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ซึ่งเรามีพระราชบัญญัติการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่จะกำกับสิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว สำหรับในเรื่องของมหาวิทยาลัยที่จะต้องปรับปรุง อาทิ ความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นมหาวิทยาลัยเดิม ทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหรือราชชมงคลที่สมาชิกฯ มีความห่วงใยนั้นเป็นสิ่งที่เข้าใจได้

โดยสิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในเชิงวิชาการหรือต้นทุนของมหาวิทยาลัยเหล่านั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด แต่จากการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยนั้นคาดว่าในอนาคตจะมีความชัดเจนขึ้นเนื่องจากกระทรวงฯ ได้แบ่งไว้อย่างชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยนั้น ๆ จะต้องตอบโจทย์ใด อาทิ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เทคโนโลยี การวิจัย การผลิต และพัฒนาทางวิชาชีพ ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องปรับตัว ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของหลักสูตร และงานวิจัย ทั้งนี้ งบประมาณการได้พยายามอย่างดีที่สุดและขอขึ้นตามกรณีการเสี่ยงส่วนใหญ่

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 297 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการเสี่ยงข้างมาก ด้วยคะแนน 214 เสียง

#### มาตรา 14

#### มีการแก้ไข

#### มีกรรมการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในกำกับว่า กรมการข้าวได้รับงบประมาณในปี 2566 จำนวน 17,000 ล้านบาท มากกว่าปี 2565 ซึ่งได้รับงบประมาณ 2,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 850 โดยเฉพาะในโครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เป็นวงเงินงบประมาณ 15,000 ล้านบาท ระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปี และมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มชาวนาผู้ปลูกข้าวเป็นรายหมู่บ้าน โดยให้ชาวนาร่วมกันบริหารจัดการ ซึ่งอธิบดีกรมการข้าวกล่าวว่า จะใช้งบประมาณไปยังศูนย์ข้าวชุมชน 5,000 แห่งทั่วประเทศ แห่งละ 3 ล้านบาท แต่ในปัจจุบันมีศูนย์ข้าวชุมชนทั้งหมด 2,400 แห่ง และอีก 2,600 แห่ง จะตั้งขึ้นให้เสร็จภายในเดือนตุลาคม 2565 และได้รับการชี้แจงว่าจะมาแทนโครงการเกษตรแปลงใหญ่ ซึ่งมีความซ้ำซ้อนระหว่างกรมการข้าวและกรมส่งเสริมการเกษตร นอกจากนี้ สำนักงบประมาณยังชี้แจงว่าไม่ใช้การจัดสรรงบประมาณไปยังศูนย์ข้าวชุมชนแต่เป็นการแจกเงินให้กับเกษตรกรโดยตรงซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ที่ของงบประมาณ จึงเห็นว่าโครงการดังกล่าวมีความคลุมเครือในด้านของวัตถุประสงค์และประสิทธิภาพการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องตัดงบประมาณของกรมการข้าวในส่วนนี้ ส่วนเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ข้าวควรต้องพิจารณาจากสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ และความถนัดของเกษตรกร โดยพันธุ์ข้าว กข79 ซึ่งพี่น้องประชาชนคาดหวังว่าควรมีมูลค่าและสามารถเพาะปลูกได้ตามฤดูกาลนั้น กำลังประสบปัญหาด้านวัชพืชและไม่สามารถนำยาฆ่าวัชพืชซึ่งเป็นสารเคมีเข้ามาใช้ รวมถึงราคาปุ๋ยที่สูงขึ้นจึงต้องแก้ไขปัญหาในส่วนนี้ ส่วนข้าวที่เก็บเกี่ยวตามฤดูกาลก็มีราคาตกต่ำเหลือเพียงเกี่ยวละ 7,000 บาท สำหรับกรมปศุสัตว์ก็ยังไม่มีการจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรที่รับผลกระทบจากโรคระบาด จึงควรเร่งรัดการจ่ายเงินชดเชยและจัดสรรวัคซีนให้กับเกษตรกร นอกจากนี้ การจัดทำงบประมาณเป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองตอบในแต่ละพื้นที่ งบประมาณซ้ำซ้อน และไม่ตอบสนองต่อพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน อีกทั้งราคาสินค้าการเกษตรตกต่ำซึ่งสวนทางกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนกรมประมง ขอปรับลดงบประมาณหนังสือคนประจำเรือ (Seabook)

ของคนในราชอาณาจักร ซึ่งไม่มีความจำเป็น และมีมาตรา 83 แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2560 กำหนดว่าสามารถใช้บัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย (บัตรชมพู) แทน Seabook ได้อยู่แล้ว อีกทั้งยังขอปรับลดงบประมาณการก่อสร้างอาคารและการจัดซื้อครุภัณฑ์ เพื่อนำงบประมาณในส่วนนี้ ไปสนับสนุนสวัสดิการของชาวประมง และควรเร่งรัดให้มีการออกกฎหมายสำหรับชาวประมง เป็นการเฉพาะสำหรับดูแลสวัสดิภาพและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของชาวประมงโดยตรง และกรมชลประทานควรกลับไปทบทวนบทบาทของหน่วยงาน และรับฟังปัญหาของประชาชน เพื่อจัดสรรงบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างสูงสุด มากกว่าการปรับปรุงซ่อมแซมครุภัณฑ์ และอาคารส่งน้ำ รวมทั้งส่งน้ำไปยังพื้นที่เพิ่มเติมให้มากกว่าในปัจจุบัน นอกจากนี้ กรมชลประทาน ยังแก้ไขปัญหาได้ไม่ตรงจุด เนื่องจากของงบประมาณสำหรับสร้างเขื่อนและฝายกักเก็บน้ำโดยไม่ได้ สอบถามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเมื่อสร้างแล้วเสร็จก็ไม่มีปรับปรุงซ่อมแซมจนทำให้เกิดปัญหาต่อพี่น้องประชาชนในพื้นที่

กรรมการตอบชี้แจงว่า งบประมาณของกรมการข้าว นั้น กรรมการได้ให้ความสำคัญ และสอบถามในชั้นกรรมการและอนุกรรมการ จนสุดท้ายได้มีหนังสือยืนยันในเรื่องของการจัดสรร งบประมาณโครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ของกรมการข้าว ซึ่งสำนักงบประมาณได้ส่งมายังประธานกรรมการ ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2565 โดยมีความสำคัญว่า สำนักงบประมาณขอยืนยันว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นเงินอุดหนุนค่าใช้จ่าย ตามโครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นการจัดสรรให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยไม่ผ่านศูนย์ข้าวชุมชน ซึ่งกรรมการพิจารณา แล้วว่าเป็นการจ่ายให้กับพี่น้องเกษตรกรจึงได้สนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้ สำหรับงบประมาณ คร่าวเรือนไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกิน 20 ไร่ ต่อ 1 ครัวเรือน ประมาณ 20,000 บาท จะเป็นงบประมาณ กิจการคลังที่จ่ายเงินโดยผ่านเงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวและบริหารข้าวแห่งชาติ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 โดยมีการดำเนินโครงการเกี่ยวกับชาวนาหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น โครงการประกันรายได้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวในปีที่ 4 และโครงการคู่ขนานคือการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวชะลอการขายข้าว ในฤดูกาลการเก็บเกี่ยวที่ข้าวล้นตลาดเพื่อไม่ให้ราคาตกต่ำ และที่สำคัญคือมีโครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการผลิตให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ไม่เกินครัวเรือนละ 20 ไร่ ประมาณ 4 ล้านครัวเรือน งบประมาณประมาณ 55,364 ล้านบาท ซึ่งเป็นเรื่องของฝ่ายนโยบายที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ คณะกรรมการที่จะต้องมีการติดตามกันต่อไป โดยกรรมการจะพิจารณาเฉพาะในส่วน ที่ผ่านพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ ขอขอบคุณสมาชิกฯ ที่ได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการได้บันทึกไว้ในข้อสังเกตในเอกสารที่ได้ส่งให้สมาชิกฯทุกท่านแล้ว โดยคณะกรรมการขอยืนยันในการปรับลดของคณะกรรมการ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 251 เสียง และมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 205 เสียง

## มาตรา 15

## มีการแก้ไข

### มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงคมนาคมว่า กรมเจ้าท่ามีโครงการสำรวจออกแบบแม่น้ำ ปี 2565 – 2567 งบประมาณ 275 ล้านบาท ซึ่งปี 2565 ไม่มีการเบิกจ่ายโดยมีผู้ยื่นเสนอราคาเพียงรายเดียว จึงยกเลิกการคัดเลือกและทำการคัดเลือกอีกครั้ง และเหตุผลที่ดำเนินการล่าช้าเนื่องจากต้องขออนุญาตจากกรมแผนที่ทหารก่อน โดยผู้อนุมัติคือนายกรัฐมนตรี และใช้เวลาอนุมัติ 1 ปี จึงควรต้องมีการปรับลดงบประมาณ นอกจากนี้ ยังขอตัดงบประมาณเพื่อนำไปช่วยสนับสนุนงบกลางซึ่งเป็นงบประมาณที่กันไว้สำหรับการก่อสร้างมอเตอร์เวย์ บางปะอิน – นครราชสีมา ส่วนการขนส่งทางรางควรมีการปรับปรุงระบบให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยสมาชิกฯ ได้รับการร้องเรียนว่าการเวนคืนที่ดินในการก่อสร้างรถไฟรางคู่ทางรถไฟสายชุมทาง เด่นชัย-เชียงใหม่-เชียงใหม่ พื้นที่ประชาชนบางส่วนลงลายมือชื่อยินยอมให้มีการเวนคืนที่ดินโดยไม่มีการอธิบายใด ๆ และไม่ได้รับความยุติธรรม จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงและทำความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อน ส่วนงบประมาณของกรมทางหลวงชนบท ในส่วนของงบประมาณซ่อมถนนนั้นมีบางจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด ทั้งที่ควรมีการกระจายงบประมาณอย่างมีเหตุมีผล อีกทั้งกรมขนส่งทางบก ควรมีมาตรการในการลดอุบัติเหตุที่เป็นรูปธรรม ส่วนเส้นทางจราจรซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

ทั้งนี้ หลังจากที่กรรมาธิการผู้ขอสงวนความเห็นและสมาชิกฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ ได้สั่งพักประชุมในเวลา 23.28 นาฬิกา และนัดประชุมต่อในวันศุกร์ที่ 19 สิงหาคม 2565 เวลา 09.30 นาฬิกา

**พักการประชุมเวลา 23.28 นาฬิกา**

\*\*\*\*\*

จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร